

Creu templera del Solarot

Sant Mateu de Bages

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	A la casa del Solarot. Demarcació de Sant Mateu de Bages
Emplaçament	Ctra. BV-3003, prop del km. 11 camí direcció est uns 1.500 m, i caminet S-W 50 m.
Alçada:	625
Coordenades:	
Latitud:	41.81869
Longitud:	1.71632
UTM Est (X):	393386
UTM Nord (Y):	4630442

Classificació

Número de fitxa	08229 - 163
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Element arquitectònic
Estil / època:	Medieval
Segle	XIII
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	Gravat en bon estat, però escantellament a la part inferior.
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	08229A016000150000MR
Fitxes associades:	
El Solarot	
La Sala	
Ca l'Eloi	
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa:	dj., 02/03/2017 - 01:00

Descripció

Llinda d'una finestra de la casa del Solarot que té gravada una creu patent o templera. Es troba a la façana principal, sobre el portal. És formada per un bloc de pedra de forma rectangular, el qual té un escantellament important a la part inferior. La pedra és de color vermellós, com la resta de blocs que emmarquen aquesta finestra i el portal de la casa. Es tracta d'un recurs ornamental que també s'utilitza als grans casals propers de La Sala i ca l'Eloi. Enmig hi ha gravada una creu patent o templera inscrita dins d'una circumferència. La creu ha quedat escapçada en la seva meitat inferior aproximadament.

Sota la finestra hi ha el portal, en aquest cas amb un interessant gravat. La llinda del portal és d'un tipus de pedra grisenca, a diferència de la resta de carreus que emmarquen les obertures, que són de color vermellós. La inscripció i el gravat han quedat malmesos en la part superior a causa d'un escrostonament de la pedra. El text que s'hi pot llegir és el següent: A[ÇO?]ES LO MAS SOLE A[NTICH] APVDVHIT TOR-NAT ADIF(...). És una inscripció difícil de desxifrar, però sembla que es refereix a un Mas Soler antic i al fet que aquest es va tornar a edificar. Pel que fa al terme "APVDVHIT" tal vegada es refereix al fet que el mas era apodat així. Segons una altra interpretació, es podria entendre com "APUD UNIT TORNAT ADIF[ICAR]". És a dir: "segons fou unit i tornat a edificar".

Al centre té gravat el símbol IHS que, a la part superior, té un gravat circular molt malmès, el qual podria contenir novament una creu patent o creu templera. A un costat s'hi aprecia el número 7, que indicaria probablement una data setcentista de la llinda. Aquests dos elements són d'un gran interès, ja que permeten reforçar la hipòtesi que sosté l'estudiós Josep Bastardas sobre la presència templera a la serra de Castelltallat. Tanmateix, cal dir que l'ús de la creu patent no era pas exclusiu de l'Orde del Temple ja que la trobem, per exemple, en masies diverses als segles XVII i XVIII.

Història

No coneixem cap notícia documental relacionada amb El Solarot. Per la seva tipologia sembla una construcció obrada en una sola fase, per bé que tal vegada s'aprofità un parament anterior, corresponent a la façana sud. Es tracta d'una casa senzilla però de difícil datació. Podria ser d'origen medieval, però no es pot descartar que es tracti d'una reconstrucció més recent aprofitant material antic. L'aspecte més interessant és, sens dubte, la inscripció i el símbol que es podria relacionar amb els templers. La interpretació de la inscripció, que no és del tot clara degut al seu mal estat, podria anar en el sentit que el mas apodat Solarot es va tornar a edificar en una determinada data del setcents.

L'estudiós Josep Bastardas sosté la tesi que existí una presència important de l'Orde del Temple a la serra de Castelltallat, concretament amb un complex situat més a ponent i un altre més a llevant. Aquest últim tindria dos casals destacats, el de la Sala i ca l'Eloi. Bastardas argumenta que hi ha documentació del seu l'arxiu particular (procedent del mas Bastardas de Fals) que permet afirmar que entorn de l'any 1230 un personatge molt important dins l'Orde del Temple, Bernat de Claret, administrava terres que podrien situar-se en aquesta zona al voltant de ca l'Eloi i la Sala. Considerant aquesta hipòtesi, l'existència del símbol amb la creu patent o templera en una casa tan propera com el Solarot podria tenir dues explicacions. La primera és que es tractaria d'una construcció antiga pertanyent a la milícia del Temple i, consegüentment, marcada amb l'emblema d'aquest orde. En aquest cas podria tractar-se d'un habitatge auxiliar, vora el camí que condueix a La Sala i a ca l'Eloi, i vinculat per proximitat a aquests dos grans casals. Una segona possibilitat és que la casa s'hagués construït més modernament, tal vegada al segle XVIII, aprofitant material petri d'algun d'aquests dos casals. A favor d'aquesta possibilitat hi ha la presència de diversos carreus de pedra vermella reaproditats entre el parament dels murs.

Relacionats amb el cognom Soler hi ha diversos masos dels que es té notícia documental en l'àmbit de Sant Mateu de Bages. L'antic mas Folquer (un dels més importants) s'anomenà posteriorment Soler Nou,

possiblement per distingir-se del "Soler antic" (que seria, possiblement, el Solarot). Això és el que sembla deduir-se de la inscripció de la llinda. Hi havia, a més, altres masos denominats Soler, com el Soler del Pla de Sant Mateu. La connotació de la forma actual Solarot, de manera semblant a Casalot, suggereix precisament un Soler vell i en ruïnes.

